

T.C.
GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

İLKÖĞRETİMDE MÜZİK ÖĞRETMENİNİN KULLANDIĞI ÇALGININ
ÖĞRENCİNİN DERSE İLİŞKİN TUTUMUNA ETKİSİ

Hazırlayan
Aytül LEVENT

İlköğretim Ana Bilim Dalı
Sınıf Öğretmenliği Bilim Dalı
Yüksek Lisans Tezi

Danışman
Yrd. Doç. Dr. Serpil UMUZDAŞ

TOKAT- 2013

İLKÖĞRETİMDE MÜZİK ÖĞRETMENİNİN DERSTE KULLANDIĞI ÇALGININ
ÖĞRENCİNİN DERSE İLİŞKİN TUTUMUNA ETKİSİ

Tezin Kabul Ediliş Tarihi: 08 / 07 / 2013

Jüri Üyeleri (Unvanı, Adı Soyadı)

Başkan : Yrd. Doç. Dr. Uğur AKIN

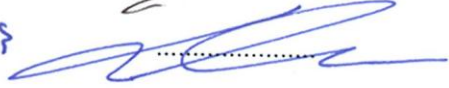
Üye : Yrd. Doç. Dr. Serpil UMUZDAŞ

Üye : Yrd. Doç. Dr. N. Serkan UMUZDAŞ

Üye :

Üye :

İmzası

Bu tez, Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulunun
10 / 07 / 2013 tarih ve 07 sayılı oturumunda belirlenen jüri tarafından kabul
edilmiştir.

Enstitü Müdürü: Yrd. Doç. Dr. Ömer Faruk SÖNMEZ

ETİK SÖZLEŞME

T.C.

GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ'NE

Bu belge ile, bu tezdeki bütün bilgilerin akademik kurallara ve etik ilkelere uygun olarak toplanıp sunulduğunu, bu kural ve ilkelerin gereği olarak, çalışmada bana ait olmayan tüm veri, düşünce ve sonuçlara atıf yaptığımı ve kaynağını gösterdiğimi beyan ederim.

.../.../2013

Adı ve Soyadı

Aytül LEVENT

İmzası

TEŞEKKÜR

Araştırmam süresince destek ve yardımlarını esirgemeyen, çalışmamda her zaman yol gösteren tez danışmanım, sevgili hocam sayın Yrd. Doç. Dr. Serpil Umuzdaş'a, araştırmamda kullandığım verilerin analizi ve çözümlenmesindeki katkılarından dolayı sayın Yrd. Doç. Dr. Mehmet Serkan Umuzdaş – sayın Doç. Dr. Cem Oktay Güzeller'e, tezimin düzeltilmesi için yol gösteren sayın Yrd. Doç. Dr. Uğur Akın'a, İngilizce çeviri yapmamda yardımcı olan sayın Öğr. Gör. Işıl G. Kaçar'a ve tez çalışmamın her aşamasında her anlamda bana yardımcı olan sayın Oktay Gürlek'e teşekkür ederim.

.../.../2013

Aytül Levent

ÖZET

Bu araştırmanın amacı; ilköğretimde müzik öğretmenin kullandığı çalgının öğrencinin müzik dersine ilişkin tutumuna etkisini araştırmaktır. Araştırmanın çalışma grubunu 2012-2013 eğitim-öğretim yılında Antalya merkez ilçe olan Kepez'deki Yenimahalle İlköğretim Okulu'nun üç sınıfında öğrenim görmekte olan 88 altıncı sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Çalışma gruplarının homojenlik dağılımına Levene testi ile bakılmıştır. Gruplar arası homojenlik olduğu tespit edilmiştir. Çalışmada deneysel desen'in çok değişkenli model çeşidi kullanılmıştır. Öğrencilerin müzik dersine ilişkin tutumları, tek boyutlu beşli likert tipi Umuzdaş Müzik Dersi Tutum Ölçeği ile ölçülmüştür. Verilerin çözümlenmesi için SPSS 16.0 paket programından faydalanılmıştır. Bağımsız değişkenlerin (öğretmenin kullandığı çalgılar) bağımlı değişken (öğrencinin derse ilişkin tutumu) üzerindeki etkilerini analiz etmek için Anova Testi kullanılmıştır.

Anova Testi sonuçlarına göre öğrencilerin; öğretmenin derste kullandığı çalgılar ile (elektronik org, blok flüt, keman) müzik dersine ilişkin tutumları arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Başka bir değişle öğretmenin kullandığı çalgıya göre, öğrencilerin müzik dersine ilişkin tutumları anlamlı bir şekilde değişmektedir. Gruplar arasındaki farkın kaynağını bulmak amacıyla yapılan Scheffe testinin sonuçlarına göre öğretmenin derste blok flüt ile öğretim yaptığı sınıftaki öğrencilerin ve öğretmenin derste elektronik org ile öğretim yaptığı sınıftaki öğrencilerin müzik dersine ilişkin tutumlarının öğretmenin derste keman ile öğretim yaptığı sınıftaki öğrencilerinkinden daha olumlu olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: İlköğretim, müzik öğretmeni, öğrenci, çalgı, tutum.

ABSTRACT

The aim of this study is to investigate the impact of musical instrument on the attitudes of the pupils towards the music class. The sample in the study consists of 88 6th year pupils in three classes of Yenimahalle Secondary School, in Kepez, a central province of Antalya. The homogeneity distribution of the participant groups in the study was explored via the Levene test. It was revealed that the groups are homogenous. In the study, the experimental model with multiple variables was employed. The pupils' attitudes towards the music class were measured by means of one dimensional 5-Likert attitude scale by Umuzdaş. In the data analysis, the SPSS 16.0 version was utilized. In order to analyze the effects of the independent variables (the musical instruments that the teacher plays) on the dependent variable (the pupils' attitudes towards the lesson), the ANOVA test was used.

In accordance with the results of the ANOVA test, a significant difference was observed between the pupils' attitudes towards the musical instruments that the teacher used in the classroom (i.e. the keyboard, the block flute, and the violin) and the pupils' attitudes toward the music lesson. In other words, the pupils' attitudes towards the music lesson changes in line with the musical instrument that the teacher played in class. According to the results of the Scheffe test results, which was administered so as to find out the motive behind the difference between the groups, it was revealed that the pupils in the classroom where the teacher did the class using the block flute as the musical instrument and those whose teachers did the class using the keyboard developed more favourable attitudes towards the music class than those whose teachers used the violin in class exclusively.

Key words: The secondary school, the music teacher, the pupil, the musical instrument, the attitude

İÇİNDEKİLER

ETİK SÖZLEŞME.....	ii
TEŞEKKÜR.....	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT.....	v
İÇİNDEKİLER	vi
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	vii
TABLolar LİSTESİ.....	viii
1. GİRİŞ.....	1
1. 1. SANAT VE SANAT EĞİTİMİ	1
1. 2. MÜZİK EĞİTİMİ.....	2
1. 3. İLKÖĞRETİM’DE MÜZİK EĞİTİMİ	3
1. 4. İLKÖĞRETİM’DE ÇALGI.....	4
1. 5. TUTUM -TUTUMUN ÖĞELERİ- TUTUMUN BİLEŞENLERİ.....	5
1. 6. AMAÇ	6
1. 7. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ.....	6
1. 8. KAPSAM.....	7
1. 9. VARSAYIMLAR	7
1. 10. TANIMLAR	7
2. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	8
3. YÖNTEM	13
3. 1. ARAŞTIRMANIN MODELİ	13
3. 2. ÇALIŞMA GRUBU	13
3. 3. ARAŞTIRMANIN DENEYSEL DESENİ.....	14
3. 4. DENEYSEL İŞLEM.....	15
3. 5. ÇALIŞMADA KULLANILAN ÇALGILAR	17
3. 6. VERİ TOPLAMA ARACI	18
4. BULGULAR ve YORUMLAR	20
5. SONUÇLAR VE ÖNERİLER.....	22
5. 1. SONUÇLAR.....	22
5. 2. ÖNERİLER.....	23
KAYNAKLAR	24
EKLER.....	29
EK 1. Deneysel Süreçte Kullanılan Tartım Örnekleri	29
EK 2. Deneysel Süreçte kullanılan şarkıların Notaları	32
EK 3. Umuzdaş Müzik Dersi Tutum Ölçeği.....	36
EK 4. Ders Planları	38
EK 5, 6. Deneysel çalışma için Alınan İzin Belgeleri	45
EK 7. CD Kayıtları	47
ÖZGEÇMİŞ	48

ŞEKİLLER LİSTESİ

- Şekil 1. Araştırmanın Deneysel Deseni.....14
- Şekil 2. Kullanılan Çalgıya Göre Öğrenci Tutumları.....21

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1. Levene Testi Tablosu.....	15
Tablo 2. Anova Öntest Tablosu.....	15
Tablo 3: Anova Sontest Tablosu.....	20

1. GİRİŞ

1.1. SANAT VE SANAT EĞİTİMİ

Sanat, toplumların kültür ve eğitim yoluyla gelişmesi ve yenilenmesi için gereklidir. Bu nedenle dünyada sanat eğitime ihtiyaç duyulmaktadır. Sanat eğitimi; bireyin duygu, düşünce ve izlenimlerini ifade edebilmesi için gerekli olan yaratıcılık ve yetenek gücünü estetik bir düzeye getirebilmek amacıyla yapılan eğitim çalışmalarının tamamıdır (Türkdoğan, 1984: 14). Sanat eğitiminin ihtiyacı karşılar nitelikte olması, belirli değerlerin taşıyıcısı, çağın gelişen ve değişen şartlarına göre kendini yenileyebilen bir öğretim programı ile mümkündür (Buyurgan, 2012: 5). Sanat eğitiminin, bireyin yaşam boyu süren eğitiminde sürekli olarak yer alması önemsemektedir. Bu eğitime başlanması ile bireyler, içinde bulunduğu toplumun ve diğer toplumların değerlerine bilinç ve hassasiyetle bakabileceklerdir. Toplumun birer üyesi olarak özellikle gençlerin esnek, özgür, araştırmacı ve yaratıcı düşünceyi içeren sanat eğitimi ortamında tutulmaları o toplumun gelişmesini sağlayacaktır. Toplumlar, gelişmelerini sürdürebilmek için eğitim politikalarının sanatla paralel bir yol izlemesini önemsemektedirler..

Türkiye’de Cumhuriyet’ten sonraki sanat eğitimi Atatürk’ün girişimleriyle programlı olarak uygulanmaya başlanmıştır. 1949 yılında yapılan Milli Eğitim Şurası’ndan (MEŞ) başlayarak, özellikle 1949 yılı 4. karar maddesi, 1962 yılı 3. karar maddesi, 1974 yılı 3. karar maddesinde, sanat eğitime önem verilmiştir. (M.E.Ş. Kararları; 1949, 1962, 1974). Takip eden yıllarda yüksek öğrenimde de olumlu gelişmeler olmuştur. 1988-1989 eğitim-öğretim yılından itibaren yüksek öğrenimde güzel sanatlar seçmeli ders olarak verilmeye başlanmıştır. 1991-1992 eğitim-öğretim yılından itibaren müzik dersi de seçmeli ders kapsamı içine alınmıştır. Böylece sanat eğitimi öğretim programlarında yer almaya başlamıştır.

Planlanmış sanat eğitimi; bireylerin fiziksel, zihinsel ve ruhsal gelişimlerini sağlıklı olarak sürdürebilmelerini sağlayabilir. Bunu sağlayabilecek en uygun ortam okullardır. Okullarda verilen sanat dersleri programlarının geliştirilmesi ve eğitimin

uygun ortamlarda verilmesi gerekmektedir. Böylece sanatın oluşumu-işlevi, sanatsal yaratma konularında toplumsal bilinç gelişebilir (Ünver, 2002: 5).

Aynı şekilde bu eğitimi verecek eğitimcilerin önemi büyüktür. Sanat eğitimcisinin deneyimi ve alanında iyi yetişmiş olması, eğitimin niteliğini önemli ölçüde etkiler. Sanat eğitimcisi; öğrenciye, günlük yaşamında kullanabileceği bilgi ve becerileri kazandırma sürecinde şartlara göre kendi yöntemlerini de belirleyebilmelidir. Uygulanacak yöntemler çeşitlilik göstererek uygulamalı ya da teorik olabilir. Eğitimci; bilgi, beceri, tutum ve deneyimlerine bağlı olarak (Katrancı, 2003: 246) ihtiyaca uygun bir ya da birkaç yöntem seçip kullanabilir.

1. 2. MÜZİK EĞİTİMİ

Müziğin eğitimdeki yeri ve önemi her toplumda benimsenmiştir. Müziğe eğitim aracı olarak büyük ölçüde yer verilmiştir (Tarlabaşı, 2001: 203). “Müzik eğitimiyle kişi; sevmeyi, kendine ve başkalarına karşı saygılı olmayı, metotlu çalışmayı, düşünerek iş yapma alışkanlığını, toplu iş yapma alışkanlığını, sürekli akıl yürütme alışkanlığını vb. kazanmaktadır” (Karkın, 1984: 196). Bu kazanımları edindirme amacıyla, “önceden oluşturulan tasarı ve bu tasarımın uygulamada gerçekleşen görünümü” (Uçan, 1994: 61) ile müzik eğitimine yönelik yapılan programlar; eğitim-öğretim kurumlarındaki müzik eğitimini bir bütün olarak ele alır, ilköğretim çağındaki çocuğun müziksel gelişimini farklı yöntem ve tekniklerle donatır, onların her yönden dengeli, tutarlı olarak yetişmelerini sağlayacak unsurları da bünyesinde barındırır.

Müzik eğitimi üç türe ayrılır. Bunlar mesleki, genel ve amatör müzik eğitimidir. Mesleki müzik eğitimi; müziği meslek olarak seçmek isteyen kişilere yöneliktir. Amatör müzik eğitimi; müziğin belli bir dalına amatörce ilgi duyan, istekli veya yatkın olanlara yöneliktir. Genel müzik eğitimi ise herkese yönelik genel müzik kültürünü kazandırmayı amaçlar (Uçan, 1994: 30). İlköğretimde verilen müzik eğitimi de genel müzik eğitimi sınıfına girmektedir. Okul öncesi eğitim ve ilköğretim birinci kademe genel müzik eğitiminde öğrenciye; başlangıç seviyesinde ortak temel müzik kültürü kazandırılırken ikinci kademe bilişsel, duyuşsal ve devinışsel davranışlar arasında belirli bir denge kurulmasına özen gösterilir. MEB (M.Ö.P. 2006) tarafından yenilenen

program bu durum dikkate alınarak hazırlanmıştır. Buna göre öğrencinin aktif olarak programın merkezinde (özellikle öğrenme alanlarında) yer almasına dikkat edilmiştir.

1. 3. İLKÖĞRETİMDE MÜZİK EĞİTİMİ

İlköğretim okulları öğretim programında müzik dersinin süresi haftada 1 saat olmak üzere belirlenmiştir. İki kademeli olan (dört artı dört) sekiz yıllık öğretim programı çerçevesinde müzik dersi; birinci kademenin ilk üç yılı sınıf öğretmenleri tarafından okutulurken birinci kademenin son sınıfı olan dördüncü sınıftan itibaren müzik öğretmeni tarafından okutulmaktadır. Bu oluşum süreci Milli Eğitim Bakanlığınca 4+4+4 yıllık zorunlu eğitim süresi olarak belirlenmiştir. Bunun ilk dört yılı ilköğretim birinci kademe, ikinci dört yıl ise ilköğretim ikinci kademe olarak belirtilmiştir.(meb.gov.tr/duyurular).

İlköğretime başlayan bir öğrenci, belli bir program dahilindeki ilk genel müzik eğitimini bu dönemde almaya başlar. Saydam (2003: 75) “Tüm ilköğretim çağı çocukları, genel müzik eğitimi almak için gerekli müzik yeteneğine sahiptir ve ilköğretim müzik dersi tüm boyutlarıyla ele alınıp, işlenmelidir” ifadesiyle de ilköğretimdeki müzik eğitiminde yeni bakış açılarının benimsenmesini önermiştir. Çocuğu bilişsel, devinişsel, duyuşsal bakımdan bir bütün olarak geliştirebilen müzik dersinin özellikle ilköğretimde zorunlu olması beklenen bir durumdur.

İlköğretim müzik dersi öğretim programının öğrenme alanları “Dinleme-Söyleme”, “Müziksel Algı ve Bilgilenme”, “Müziksel Yaratıcılık” ve “Müzik Kültürü” olarak dört temel maddede toplanmıştır. “Dinleme-söyleme-çalma” ifadesinin içeriğinde öğrencinin; dinleyeceği, söyleyeceği ve çalacağı müzikleri devinime dönüştürerek müziği içselleştirebileceği diğer bir deyişle müziği yaparak, yaşayarak öğrenebilecekleri belirtilmiştir (M.E.B.İ.M.Ö.P). Programın öngördüğü gibi ilköğretimde müzik dersinin işlenişinin uygulamaya dayalı olmasının daha faydalı olabileceği dile getirilmiştir (Uluocak ve Tufan, 2010: 598). Bu uygulamalar da ses ve çalgı kullanılarak etkinleştirilebilmektedir.

Öğrenci müzik derslerinde doğru ses ve nefes teknikleriyle bireysel şarkı söylemenin yanısıra toplu şarkı söylemeyi de öğrenir. Şarkı söylemek çocuklar için

keyif verici, ilgi çekici ve derse ilişkin olumlu tutum göstermelerini sağlayabilecek önemli bir araçtır.

1. 4. İLKÖĞRETİMDE ÇALGI

“İlköğretim düzeyindeki genel müzik eğitiminde çalgı bir öğretim aracı olarak kullanılmaktadır. Çünkü; çalgı, müzik eğitiminin her aşamasında, öğretme durumunun istenilen nitelikte gerçekleşmesini sağlayan en önemli araçtır” (Küçüköncü, 2006: 7). Müzik öğretmeninin sesini kullanırken ya da öğrencilerine şarkı öğretirken çalgısını kullanması, öğretime faydalı olabilmektedir. Hem kuramsal hem uygulamalı olan müzik dersi, öğretmen - öğrenci işbirliği ile yürütülebilecek bir derstir. Bu işbirliğinin devam etmesi de öğretmenin ve öğrencilerin derste kullandığı çalgı türü ile ilişkilendirilebilir. Çalgının olmadığı ders ortamında M.E.B.M.Ö.P.’ndaki hedeflerin (duyarak, söyleyerek, yaparak) gerçekleşmesi zorlaşır. Öğrencilerin derse etkin olarak katılmaları onların kuramsal bilgileri uygulamaya geçirmelerini sağlar. Bu da öğrencilerin kuramsal bilgileri öğrenmelerindeki kalıcılığı olumlu yönde etkiler (Özdemir, 2002: 1). Derste hem öğretmen hem de öğrencinin çalgı kullanması İ.M.Ö.P’ında da istendik bir amaç olarak belirtilmektedir. Ancak öğrencilerin kullanabileceği çalgılar sınırlıdır. Bu nedenle öğretmen, kendi lisans eğitimi sürecinde eğitimini aldığı çalgı başta olmak üzere farklı çalgıları araç olarak kullanabilir. Bir müzik öğretmenin çalgısında göstereceği yeterlik, o öğretmenin dersinin işlenişindeki niteliği de etkileyecektir. Müzik öğretmeni derslerini, çalgısında yeterli olabildiği oranda nitelikli yürütebilecektir (Küçüköncü, 2003: 4).

Öğretmenin derste kullandığı çalgı, dolaylı olarak sınıf yönetiminde de başarı sağlayabilmektedir. Çalgı, öğrencilerin ilgi ve dikkatini tek bir noktada toplamaya yarayan müziksel bir ortam sağlar. Müzik öğretmenleri çalgıları ile öğrettikleri şarkılara eşlik yaparak öğrencinin derse ilgisini canlı tutabilirler. Müzik öğretmenlerinin derslerinde çalgılarını kullanmaları, öğrenciler tarafından şarkıların kolay anlaşılmasına ve derse karşı beğenilerini kazanmalarına yardımcı olabilir. Bu durumda öğretmenin derste kullandığı çalgının müzik dersinin daha iyi anlaşılmasında önemli bir rol oynadığı düşünülebilir. Dayı (2002)’nın çalışma bulgularına göre öğrencilerin yarıya yakını öğretmenin derste çalgı kullanmasının derse ilgiyi arttırdığını belirtmektedir.

Öğretmenin müzik dersinde Orff çalgıları kullanması ile ilgili Özdemir (2002: 32)'in yaptığı çalışmada da; öğretmenin derste çalgı kullanmasının müzik dersinde hedeflere ulaşmada yardımcı olacağı, böylece yaşanabilecek sorunların en aza indirilebileceği ifade edilmiştir. Buradan hareketle öğretmenin derste çalgı kullanmasının öğrencinin derse ilişkin tutumuna etkisi olabileceği düşünülebilir.

1. 5. TUTUM -TUTUMUN ÖĞELERİ- TUTUMUN BİLEŞENLERİ

Tutum kavramı genel olarak bireyin çevresindeki herhangi bir olgu ya da nesneye ilişkin sahip olduğu tepki eğilimini ifade eder. Başka bir deyişle tutum, bireyin bir durum, olay ya da olgu karşısında ortaya koyması beklenen davranış biçimi olarak da tanımlanabilir. Tutum kişilerin sonradan öğrendiği, değişken olabilen toplumsallaşma sürecinde zamanla değişebilen bir olgudur. Tavşancıl (2010: 64)'a göre de tutum öğrenmeyle kazanılır. Bireyin davranışlarına yönlenip karar verme sürecinde taraf olmaya neden olan bir olgudur. Kişiliğinin bir parçası olarak tutum; bireyin nefretlerini, sevgilerini genelde tüm davranışlarını etkiler (Özgüven, 1999: 353). Bir tutum, bireyin düşünce, duygu ve davranış eğilimlerini birbirleriyle uyumlu kılar. Tutumları oluşturan üç öge vardır. Bunlar zihinsel, duygusal ve davranışsal ögelerdir. Bu ögeler birbirinden bağımsız değil aksine birbirine sıkı sıkıya bağlıdır. Bunlardan zihinsel öge; tutum nesnesine ilişkin sahip olunan düşünce, inanç ve bilgiler bütünüdür. Duygusal öge; olumlu ya da olumsuz bir tepki eğilimi olarak adlandırılabilir. Davranışsal öge ise; bireyin belli bir uyarıcı grubundaki tutum konusuna karşı davranış eğilimini yansıtır (İnceoğlu, 2010: 19-26). Tutumun birey üzerindeki etkisi bu üç ögenin birbiriyle uyumlu olmasıyla ilişkilidir. Ayrıca bu üç ögenin yerleşmiş güçlü tutumlarda oldukça baskın olduğu söylenebilir.

Bireyler sahip oldukları tutumlara sıkı sıkıya bağlıdırlar ve değiştirme taraftarı olmamalarına karşın yeni bilgi ve deneyimler edindikçe tutumlarını değiştirebilirler. Eğitimin, tutumları değiştirmede önemli bir araç olduğunu söylenebilir. Bloom (1995: 123), öğrencilerin bir derse yönelik tutumlarını; “olumlu düşüncelere sahip olma, derse sevmeye ya da onunla ilgili olarak olumlu duyuşsal giriş özellikleri gösterme halinden, bir derse karşı olumsuz düşüncelere sahip olma, derse sevmeme ya da onunla ilgili olarak olumsuz duyuşsal giriş özellikleri gösterme haline kadar uzanan iki kutuplu tek bir

nitelik” olarak ifade etmektedir. Eğitimde tutumların pekiştirilmesinde ise en etkin yöntem, öğrenciye tutumla ilgili yeni yaşantılar kazandırmaktır. Öğrenci öğrenirken ve sorunlarını çözerken istenilen tutumların kendine yardım ettiğini, istenilmeyen tutumların kendini engellediğini yaşadığı deneyimlerle fark eder. Sonuç olarak öğrenci istenilen tutumları kendinde yerleştirir (Başaran, 2005: 449).

Yapılan araştırmalarda (Dayı, 2002; Altıntaş, 2007; Uluocak, 2008; Çevik ve Güven, 2011) öğretmenin derste çalgı kullanmasının tutum ve davranışlara etkisi dile getirilmektedir. Tutum kuvvetliyse, bireyin kişisel yaşantısına dayalıysa, birey için önemli olan diğer kişilerce destekleniyorsa ve sık sık kendini ortaya koyma şansı varsa davranışla arasında ilişki var demektir (Cüceloğlu, 1991: 525). Tutum ve davranış arasındaki ilişki öğrenmeye dayanmaktadır.

İlk ve güçlü tutumların oluşması ya da geliştirilmesi açısından ilköğretim düzeyi, yaş dilimi olarak oldukça önemli görülmektedir. Tutumlar konusunda yapılan araştırmalar tutumların erken yaşlarda edinildiğini göstermektedir. Erken yaşlarda edinilen tutumlar o konuda çok önemli deneyimler ya da yaşantılar olmadıkça, kolay kolay değişmemektedir (Kağıtçıbaşı, 2010: 132; Kocabaş, 1997: 142). Kağıtçıbaşı (2010: 127)’nin belirttiği gibi birçok tutumun kökeni çocukluğa dayanır. Bu nedenle, ilköğretim öğrencisinde derse ilişkin istendik tutumların oluşmasına etki edebilecek yönde yapılacak her tür çalışmanın önemli olduğu düşünülmektedir.

1. 6. AMAÇ

Bu araştırmanın amacı; ilköğretimde müzik öğretmenin kullandığı çalgının öğrencinin müzik dersine ilişkin tutumuna etkisini araştırmaktır.

1. 7. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

Bu çalışmada, öğretmenin derste kullandığı çalgı türünün, öğrencinin derse ilişkin tutumuna etkisinin araştırılmasıyla elde edilen bulgular, müzik öğretmeni yetiştiren eğitim fakülteleri müzik eğitimi anabilim dallarının öğretim programlarında yer alan “Okul Çalgıları” dersinde yapılacak düzenlemelerin niteliğini arttırarak ilgili bilimsel tartışmalara yön verebilir.

Bu çalışmadaki, öğretmenin derste kullandığı çeşitli çalgıların, öğrencinin derse ilişkin tutumunun seviyesine ve yönüne olabilecek etkisine yönelik tespitlerin, müzik eğitimine önemli katkıda bulunacağı düşünülmektedir.

1. 8. KAPSAM

Araştırma, Antalya ilinde bulunan Merkez Yenimahalle ilköğretim okulunda 2012-2013 eğitim-öğretim yılı 6. sınıf (A, B, C şubeleri)'nde öğrenim gören öğrenciler ile, 01Ekim-25Kasım tarihlerini içine alan 8 hafta süren deneysel etkinlikte elde edilen veriler ve aynı öğrencilere uygulanan Müzik Dersine İlişkin Tutum Ölçeğinden elde edilen veriler ile sınırlıdır.

1. 9. VARSAYIMLAR

Öğrencilerin; Müzik Dersi Tutum Ölçeği'ndeki sorulara samimi cevap verdikleri,

Öğrencilerin tutumlarının, araştırma kapsamı dışında tutulan değişkenler tarafından etkilenmediği varsayılmıştır.

1. 10. TANIMLAR

- Öğretmen: Antalya Yenimahalle ilköğretim okulunda görev yapan müzik dersi öğretmeni

-Öğrenci: Antalya Yenimahalle ilköğretim okuluna devam eden 6. sınıf öğrencileri

2. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde, konuyla ilgili yurtdışında ve yurtiçinde yapılan araştırmalar incelenmiştir.

Milli (1999) tarafından “İlköğretim Okullarında Piyano ve Klavyeli Çalgıların Müzik Öğretmenleri Tarafından Kullanımı ve Eğitime Katkıları” isimli tarama modellenmiş bir çalışma yapılmıştır. Çalışma sonucunda; öğretmenlerin çalgılarını yeterli düzeyde kullanmadıkları tespit edilmiştir. Öğretmenlerin çalgıyı doğru kullanımı ile öğrencilerin bilişsel, duyuşsal, devinimsel, gelişmelerinin en üst düzeye çıkabileceği belirtilmiştir. Öğretmenler, üniversitede gördükleri eşlik eğitiminin yetersiz olduğunu dile getirmişlerdir.

Akbulut (2001) tarafından “Gitar Eşlikli Okul Şarkılarının Müzik Eğitimindeki Önemi” isimli deneysel çalışma yapılmıştır. Gitarın okul eğitimine sağlayacağı katkılar araştırılmıştır. Öğretmen ve öğrencilerin bilgilerine başvurulmuştur. Çok sesli bir çalgı olan gitarın; öğrencilere hem çok sesliliği tanıtmaya hem de seslerle ilgili kalıcı bilgiler vermede etkisi olduğuna dikkat çekilmiştir. Çok sesli bir çalgı olarak gitarın dersliklerde kullanılabilirliği sonucuna ulaşılmıştır.

Dayı (2002) tarafından “Orta Öğretim Kurumlarında Seçmeli Olarak Okutulan Müzik Derslerinde Öğretmenin Kullandığı Çalgılar ve Öğrencilere Verilen Çalgı Eğitimine İlişkin Öğretmen ve Öğrenci Görüşleri” isimli tarama modellenmiş bir çalışma yapılmıştır. Bu çalışmada öğrencinin derse olan ilgisi ile öğretmenin derste çalgı kullanması arasındaki bağlantı gözlenmiştir. Öğretmenin derste çalgı kullanmasıyla öğrencinin derse olan ilgisinin arttığı belirlenmiştir. Öğretmenin derste çalgı kullanmasının, öğrencilerin derse ilgilerini olumlu yönde etkilediği bulgusuna ulaşılmıştır.

Çizmeçi (2006) tarafından “Müzik Eğitiminde Aktif Öğrenme Tekniklerine Dayalı Ders Programlarının İlköğretim 6. Sınıf Öğrencilerinin Müzik Öğretimi, Derse Yönelik Görüşleri ve Tutumları Üzerindeki Etkileri” isimli deneysel bir çalışma yapılmıştır. Bu çalışmada aktif öğrenme tekniklerine dayalı tutumlar incelenmiştir. Aktif öğrenme yöntem ve teknikleriyle işlenen müzik dersi ile ilgili araştırmanın verileri ışığında; geleneksel yöntemlere göre öğrencilerin; müzik bilgilerini daha iyi öğrendikleri,

müziksel işitme becerilerini daha olumlu yönde geliştirdikleri ve müzik dersine ilişkin daha olumlu tutum gösterdikleri saptanmıştır.

Topalan, (2007) tarafından “İlköğretim Düzeyindeki Özel Okullar ile Devlet Okullarının 6, 7 ve 8. sınıf öğrencilerinin Müzik Dersine İlişkin Tutumları ve Akademik Başarıları Arasındaki İlişki” başlıklı bir çalışma yapılmıştır. Bu çalışmada ilköğretim düzeyindeki özel okullar ile devlet okullarının 6,7 ve 8. sınıf öğrencilerinin müzik dersine ilişkin tutumlarının bazı demografik özelliklere göre değişiklik gösterip göstermediği araştırılmıştır. Elde edilen veriler ile ilköğretim düzeyindeki devlet okullarında öğrenim gören öğrencilerin müzik dersine karşı tutumlarının, özel okullarda öğrenim gören öğrencilerin müzik dersine karşı tutumlarına göre önemli düzeyde daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Altıntaş (2007) tarafından “İlköğretim Okullarında Altıncı Sınıf Müzik Derslerinde Verilen Mandolin Eğitiminin Müzik Dersi Başarısı Üzerine Etkisi” isimli başka bir çalışmada da 6.sınıf müzik derslerinde verilen mandolin eğitiminin müzik dersi başarısı üzerine etkisine bakılmıştır. Araştırma süresince programlanmış mandolin eğitimine dayalı ders yapılmıştır. Son olarak araştırmacılara; Orff, mandolin, blok flüt çalgılarından hangisinin başarıyı arttıracığını belirlemek için çalışma yapmaları önerilmiştir.

Köz (2007) “ İlköğretim İkinci Kademedeki Görev Yapan, Bireysel Çalgı Eğitimi (Gitar) Alanı Mezunu, Müzik Öğretmenlerinin Okul Şarkılarına Eşlik Etmede Karşılaştıkları Problemler ve Çözüm Önerileri” başlıklı bir çalışma yapmıştır. Araştırmacı bu çalışmada, müzik öğretmenleri ile öğretim elemanlarının gitarın eşlik çalgısı olarak kullanılmasının sağlayabileceği faydalar konusundaki görüşlerini karşılaştırarak sonuçları belirlemeye çalışmıştır. Bu çalışmada yer alan müzik öğretmenleri gitarın eşlik çalgısı olarak kullanılmasının sağlayabileceği faydalar konusunda öğretim elemanları ile aynı fikri paylaşmışlardır. Gitarın, uygun bir eşlik çalgısı olduğunu belirtmişlerdir. Müzik öğretmenlerinin % 86,6’sı, gitarın, öğretmenin sınıfta dolaşarak eşlik yapabilmesine ve bu sayede sınıf hakimiyetini kaybetmemesine olanak tanıdığı yönünde görüş bildirmişlerdir. Gitarın ses genişliği ve çoksesliliğe elverişli yapısı itibarı ile okul şarkılarına eşlik etmede yeterli olduğunu belirtmişlerdir.

Müzik öğretmenleri kaynak kitapların içerik bakımından yeterli olmadığını ve kolay temin edilemediğini belirtmişlerdir.

Saruhan (2008) tarafından “Temel Eğitim II. Kademe Öğrencilerinin Müzik Dersine Karşı Tutumları” isimli bir çalışma yapılmıştır. Bu çalışmada özel okul ve devlet okulları 2. kademe ilköğretim öğrencilerinin müzik dersine karşı tutumları demografik özellikleri karşılaştırılarak araştırılmıştır. İlgili araştırmanın verileri ışığında; devlet okullarında öğrenim gören öğrencilerin özel okullarda öğrenim gören öğrencilere göre müzik dersine ilişkin daha olumlu tutum gösterdikleri tespit edilmiştir. Bu yönüyle Saruhan’ın çalışması Topalan (2007)’in çalışmasını desteklemektedir.

Uluocak (2008) “Gitarın Öğretmen Çalgısı Olarak Kullanımının İlköğretim Öğrencilerinin Müzik Dersi Başarısına Etkisi” isimli deneysel çalışmada; gitarın ve blok flütün öğretmen çalgısı olarak kullanımının öğrencinin müzik dersindeki başarısına etkisinin düzeyini belirlemek istemiştir. Araştırmacı tarafından öğretmen çalgısı olarak deney grubunda gitar kontrol grubunda blok flüt kullanılmıştır. Gitarın öğretmen çalgısı olarak kullanımının öğrencinin müzik dersindeki başarısına olumlu etkilediği belirtilmiştir. Ancak öğretmen tarafından derste kullanılma düzeyinin düşük olduğu dile getirilmiştir. Bu araştırma hakkında kesin yargılara ulaşabilmek için başka çalgıların kullanıldığı araştırmaların yapılması önerilmiştir. Benzer bir çalışma da Altıntaş (2007) tarafından yapılmıştır.

Acar (2009) tarafından “Bir Sınıf Çalgısı Olarak Blok Flütün İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programını Gerçekleştirebilmedeki Yeterliliği” isimli bir çalışma yapılmıştır. Blok flütün 2006’da yenilenen ilköğretim müzik dersi öğretim programına kadar kısmen yeterli bir çalgı olduğu belirtilmiştir. Müzik öğretim programının blok flütün ses sınırlılıkları doğrultusunda yapılmasının sağlanmasıyla, bu çalgının birçok konuda yeterli bir çalgı olabileceği dile getirilmiştir. Ancak 2006’dan itibaren uygulanmaya konan yeni öğretim programının hedeflerini gerçekleştirme doğrultusunda blok flütün yetersiz kaldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Yılmaz (2010) tarafından yapılan “Okul Şarkılarının Klasik Gitar İle Eşliklendirilmesine Yönelik Öğretmen Görüşleri ve Okul Şarkıları için Eşliklendirme Örnekleri” isimli deneysel çalışmada, öğretmenin çalgı ile eşlik yapmasının öğrencilerin şarkıları daha kolay öğrenebilmelerini sağladığı belirtilmiştir. Böylece müzik dersinin

öğrenci açısından daha zevkli hale geleceği, sonucuna varılmıştır. Müzik öğretmenlerinin okul şarkılarına eşlik yapılabilmeleri açısından en uygun çalgıların gitar ve piyano olduğu dile getirilmiştir. Bu yönüyle bu araştırma Uluocak (2008)'in çalışmasıyla paralellik göstermektedir.

Küçükosmanoğlu (2011) yaptığı “İlköğretim İkinci Kademedeki Şarkı Öğretiminde Kullanılan Eşlik Çalgılarının Etkilerinin Karşılaştırılması” isimli çalışmada ilköğretim II. kademe müzik derslerinde öğretilen marşları, türküleri ve okul şarkılarını gruplandırarak ele almıştır. Öğretmenlerin kullandıkları eşlik çalgılarının marşlar, türküler ve okul şarkılarına etkiliklerinin karşılaştırılması gözlenmek istenmiştir. Çalışmada kullanılan çalgılardan (klasik gitar, blok flüt, herhangi bir çalgı kullanmadan) klasik gitarın eşlik çalgısı olarak kullanımının blok flüt ve herhangi bir çalgı kullanmadan yapılan uygulamalara göre daha olumlu etki gösterdiği belirlenmiştir. Bu çalışmanın sonuçları Akbulut (2001) ve Uluocak (2008)'in çalışmalarıyla da paralellik göstermektedir.

Öztürk (2011)'ün “Müzik Öğretmenliği Programında Alınan Piyano Eğitiminin Müzik Öğretmeninin Mesleki Yaşamına Katkısı” isimli çalışmasında da araştırmada yer alan müzik öğretmenlerinin çoğunun ders çalgısı olarak yardımcı çalgılarını veya elektronik orgu tercih ettikleri tespit edilmiştir. Elektronik orgu seçme sebebinin çok sesli ve eşlik çalgısı olmasından kaynaklandığı belirtilmiştir. Derste piyano kullanımının öğrencinin bilişsel, duyuşsal ve psikomotor gelişimlerine katkı sağladığı sonucuna da ulaşılmıştır. Bu yönüyle araştırma, Milli (1999)'nin çalışmasıyla paralellik göstermektedir.

Çevik ve Güven (2011) tarafından yapılan “İlköğretim Müzik Öğretmenlerinin Okul Şarkılarına Piyanoda Eşlik Yapabilme Konusuna İlişkin Görüşleri Üzerine Bir Çalışma” isimli çalışmada ise müzik öğretmenin okul şarkılarına eşlik etmesiyle öğrencilerin derse ilgi ve katılım düzeyleri araştırılmıştır. Yapılan deneysel çalışma sonucunda müzik öğretmenin okul şarkılarına eşlik etmesiyle öğrencilerin derse ilgi ve katılım düzeylerinin arttığı tespit edilmiştir. Araştırmacı eşlik yapılmasının; öğrencinin ritim, çokseslilik duygularının gelişimine katkı sağladığını da belirtmiştir.

Umuzdaş (2012) üniversite öğrencilerinin katılımı ile yaptığı “Öğrencilerin Elektronik Org Dersine İlişkin Görüşleri” isimli çalışmasında Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı öğrencilerinin elektronik org dersine yönelik görüşlerini belirlemiştir. Araştırma Gaziosmanpaşa Üniversitesi’nde 2010-2011 eğitim öğretim yılında öğrenim gören ikinci sınıf öğrencileri ile yapılmıştır. Öğrencilerin tamamı, edindikleri bilgi ve deneyimlerin meslek yaşantılarında şarkılara eşlik edebilmeyi kolay hale getireceğini dile getirmişlerdir. Araştırmada öğrencilerin elektronik org dersi almaları sonucunda kazandıkları becerilerin onların mesleki yaşamlarına olumlu katkı sağlayabileceği belirtilmiştir.

3. YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, çalışma grubu, deneysel deseni, verileri toplama aracı ve verilerin analizi bölümleri yer almaktadır.

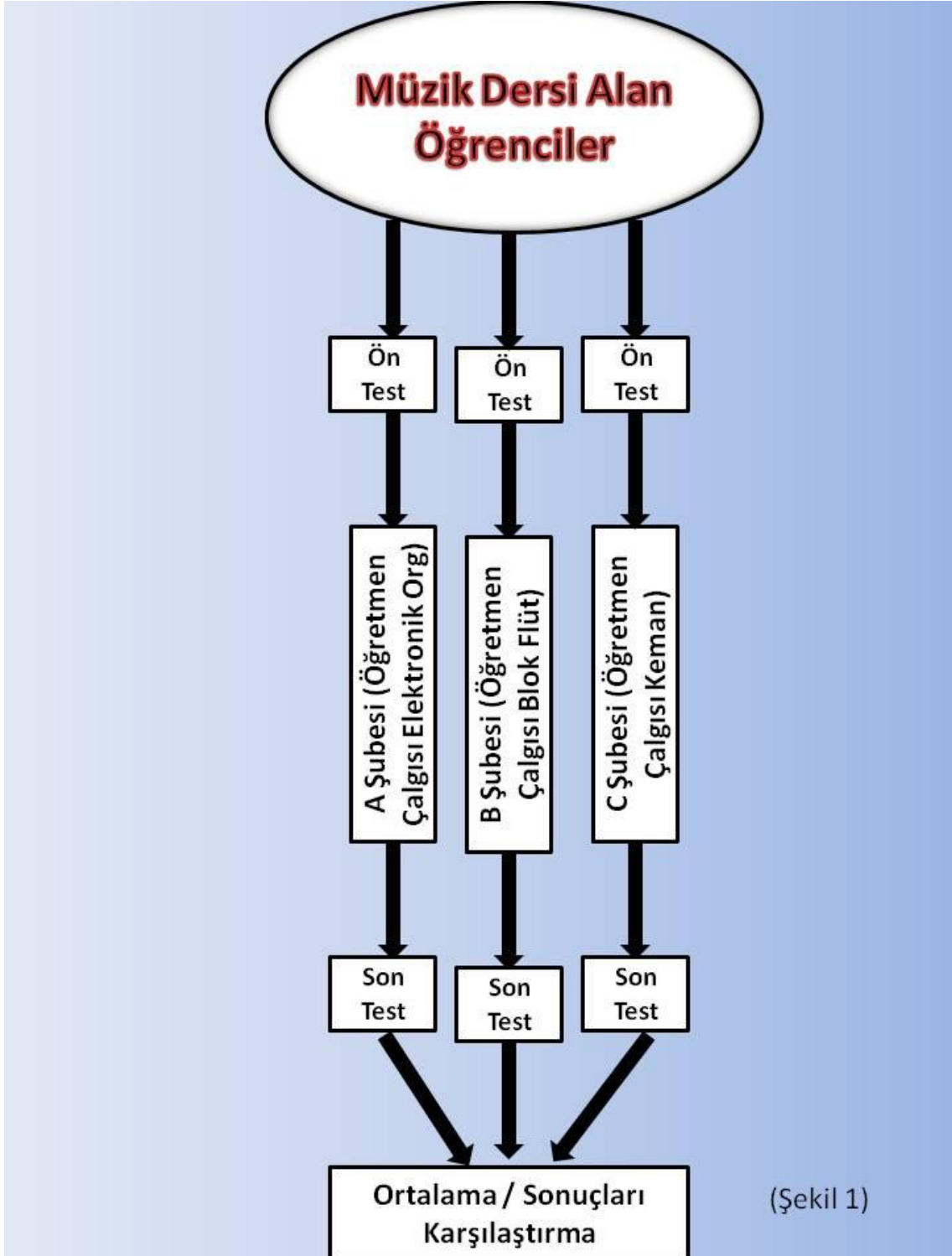
3. 1. ARAŞTIRMANIN MODELİ

Müzik öğretmeninin derste kullandığı çalgı türünün öğrencinin derse ilişkin tutumuna etkisini belirlemeyi amaçlayan bu çalışmada, çalışmada gözlenmek istenen değişkenleri değiştirebilme imkânı sağlamada etkili olmasından dolayı deneysel modele ihtiyaç duyulmuştur.

3. 2. ÇALIŞMA GRUBU

Araştırmaya 2012-2013 eğitim-öğretim yılında Antalya merkez ilçe olan Kepez'deki Yenimahalle ilköğretim okulu 6. sınıfta öğrenim görmekte olan toplam 94 öğrenci dahil edilmiştir. Öğrencilerin 53'ü kız, 41'i erkektir. 6. sınıflarda bulunan üç şube öğrencileriyle yapılan çalışmanın çalışma grubu, 11-12 yaş aralığında olan sürekli devamsızlığı olan öğrenciler dışında kalan 52 kız ve 36 erkek öğrenci olmak üzere 88 öğrenciden oluşmaktadır. Öğrencilerin şubelere göre dağılımı; 6-A: 27 öğrenci, 6-B: 33 öğrenci, 6-C: 28 öğrenci şeklindedir. Öğrenciler Kepez ilçesi sınırlarında ikamet etmektedirler. Öğrenim gördükleri Yenimahalle ilköğretim okulunda bir müzik eğitimi öğretmeni olduğundan öğretmenleri ortaktır. Öğrenciler okulda gördükleri müzik dersi dışında müzik dersi almamaktadırlar.

3. 3. ARAŞTIRMANIN DENEYSEL DESENİ

3. 4. DENEYSSEL İŞLEM

Deneysel çalışmaya başlamadan önce çalışmaya dahil olan öğrencilere öntest yapılmıştır. Yapılan öntest analiz sonuçları, öntest puanları arasında anlamlı fark olmadığını göstermiştir. Öğretmenin derste kullandığı çalgıların, öğrencilerin derse ilişkin tutumlarını belirlemeden önce, sınıflar arası ortak geçmişe sahip olduklarını düşündürmektedir (P= .328). Bu da ortalamanın farkını yorumlamaya imkan sağlamıştır.

Tablo2: Anova Öntest Tablosu

Ortalama	n	\bar{X}	ss	sd	F	P
6. sınıf A şubesi	27	4.2857	.64453	.12404		
6. sınıf B şubesi	33	4.0606	.65407	.11386	1.129	.328
6. sınıf C şubesi	28	4.2564	.61653	.11651		
Total	88	4.1920	.64037	.06826		

Deneysel çalışmalarda yer alan grupların homojenliği, hataları en aza indirmek için önemlidir. Levene testi grupların homojenliğine bakmak için kullanılan bir araçtır (Büyüköztürk, 2011: 87). Bu amaçla, bu çalışmada da yapılan levene testi sonucuna göre çalışma gruplarının homojen dağılıma sahip olduğu tespit edilmiştir.

Tablo1. Levene Testi Tablosu

Genel Uyum				
	Levene	df1	df2	Sig.
öntest	,448	2	85	,640
sontest	1,372	2	85	,259

Ayrıca deneysel desenlerde neden sonuç ilişkisine bakılır. Araştırmalarda olabilecek hataları en aza indirmek için benzer geçmişe sahip olan deneklerin toplandığı bir havuz oluşturulsa yansız atamada oluşabilecek hatalar en aza düşürülebilir. Deneysel çalışmalarda denek kaybının yaşanması sonuç üzerinde etkili olabilir. Deneysel şartların denekler tarafından bilinmesinin engellenmesi de oluşabilecek beklentileri ortadan kaldıracaktır (Büyüköztürk, 2007: 3-8). Deneysel çalışmada yer alan öğrencilerin aynı müzik öğretmeni ile eğitim gördükleri, okul dışında özel ders olarak müzik dersi almadıkları, aynı sosyal çevrede oturdukları tespit edilmiştir. Böylece benzer geçmişe sahip olmalarıyla yansız atamayla oluşabilecek aksaklıkların en aza indirgenmesi amaçlanmıştır. Çalışma sırasında denek kaybını engellemek için sürekli devamsızlık yapan öğrenciler çalışmaya dahil edilmemiştir. Kalan deneklerde kayıp yaşanmamıştır. Ayrıca öğrencilere çalışmanın içinde oldukları belli edilmeyerek etki altında kalmaları engellenmiştir. Aynı sosyo- ekonomik özellikteki öğrencilerin olduğu bir okul ve bir öğretmenle yapılan bu araştırmanın, sınırlılığı dışındaki değişkenlerden etkilenme ihtimalinin azaldığı söylenebilir. Veri toplama aracı olarak kullanılan ölçek de deneysel çalışma öncesi ve sonrası öntest-sontest olarak aynı öğrencilere uygulanmıştır. Testten elde edilen puanların farkı Anova ile ölçülmüştür.

Bu alanda kontrol gruplu olarak yapılan araştırmalarda (Uluocak, 2008; Küçükosmanoğlu, 2011) öğretmenin derste çalgı kullanması ile çalgı kullanmadan yapılan derslerdeki öğrenci tutumları incelenmiştir. Yapılan çalışmaların sonucunda deney grubu lehine bulgular elde edilmiş ve aksi bir bulgu ile karşılaşılmamıştır. Bu nedenle bu çalışmada kontrol grubuna ihtiyaç duyulmamıştır.

Öğretmenin kullandığı çalgılar bağımsız değişken, öğrencinin derse ilişkin tutumu ise bağımlı değişkendir. Çalgıların öğrencinin derse tutumunun etkilerini eş zamanlı olarak incelenebilmesi için birden çok çalgı ile çalışma yapılmıştır. Bu da çok değişkenli model çeşidinin kullanılmasını gerektirmiştir.

Deneysel çalışmanın yapılacağı okulda çalışabilmek için gerekli izinler alındıktan sonra çalışmaya başlanmıştır. (Ek: 5, 6). Deneysel çalışma süresinde çalışılan konular 2006 yılında yenilenen M:Ö.P.'na göre hazırlanmış öğrenci çalışma kitabından alınmıştır (Ek: 1, 2). Bunlar; “Atatürk’ün Müzik Sevgisi”, “Müzikte Çok Seslilik”, “Benim Müzik Kalıbım” konularıdır. Öğretmenin kullandığı günlük plan örnekleri de

öğretmenden elde edilmiştir (Ek: 4). Bu konular Ekim ayından başlayıp Kasım ayı dahil sekiz haftalık sürede uygulanmıştır. Öğretmen çalgısı olarak elektronik org, blok flüt ve keman kullanılmıştır. Sınıf şubelerinde öğretmen çalgısıyla ders yapmadan önce öğrencilerden müzik dersine ilişkin tutumlarının ölçüleceği veri toplama aracı dağıtılarak (Ek: 3) isimsiz rumuzlu olarak doldurmaları istenmiştir. Öğretmen programdaki konuları 6-A şubesinde elektronik org, 6-B şubesinde blok flüt, 6-C şubesinde keman ile işlemiştir. Çalışmada düzenli olarak belli sürelerde örnek kayıt alınmıştır (Ek: 7). Çalışmanın bittiği hafta öğrencilere öntest olarak uygulanan veri toplama aracı süreç sonunda tekrar uygulanmıştır.

3. 5. ÇALIŞMADA KULLANILAN ÇALGILAR

Çalışmada öğretmenin kullandığı çalgılardan biri blok flüttür. “Blok flüt; soprano, alto, tenor ve bastan oluşmakta ve buna blok flüt ailesi denilmektedir. Ağaç veya plastikten yapılır. Ses aralığı yaklaşık iki oktav olmasına karşın usta çalıcısı bu sınırı iki oktav ve üstüne beşli çıkabilir.” (Acar, 2009: 11). İlköğretim müzik derslerinde öğrenci çalgısı olarak soprano blok flüt yaygın bir şekilde kullanılmaktadır. Blok flüt; kolay taşınabilmesi, nispeten ucuz olması (2tl-20tl), akord sorunun olmaması gibi özellikleriyle tercih edilmesinin başlıca sebepleri arasındadır. Blok flütün şarkıları öğretme sırasında eşlik çalgısı olarak kullanılabilirliği tartışma konusudur. Acar (2009: 48), çalışmasının sonuçlarında; blok flütün; şarkı öğretiminde, istiklal Marşı'nın öğretiminde kısmen yeterli bir çalgı olduğunu dile getirmiştir. Halk Müziği'ne ilişkin örnekler vermede ve 2007- 2008 ilköğretim müzik öğretim programındaki hedefleri gerçekleştirebilmede yetersiz bir çalgı olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Çalışmada kullanılan diğer bir çalgı olan elektronik org, tuşlu bir çalgı oluşu nedeniyle piyanoya benzetilebilir. İki oktavlık ses aralığına sahip olanından piyano gibi yedi oktav ses aralığına sahip olanları da vardır. Fiyat aralığı esnektir (200tl-8000tl). Blok flüt gibi akord ihtiyacı yoktur. Piyano dışındaki çalgıların ses özelliklerine de sahiptir. Ek olarak ritim çalgılarının seslerini de bünyesinde barındırır. Elektronik orgun bu özellikleri kullanıcıya çeşitlendirilmiş eşlikler yapabilme imkanı sunar (Milli, 1999: 11-12). Umuzdaş (2012), elektronik orgun etkili bir eşlik çalgısı olduğunu ve müzik derslerine olumlu katkılar saylayacağını belirtmiştir.

Yapılan çalışmalarda bahsi geçen çalgı ile ilgili terimsel bir bütünlüğün aksine bilgi çeşitliliği gözlenmiştir. Bazı araştırmacılar org ifadesini kullanmaktadırlar (Dayı, 2002; Tuğcular, 1992). Bazı araştırmacılar klavye ve klavyeli çalgılar ifadesini kullanmayı tercih etmektedirler (Bayraktar, 1990; Milli, 1999). Elektronik Org ifadesini kullanan araştırmacılar çoğunluktadır (Eğilmez, 2003; Acim, 2004; Çağlak, 2008; Umuzdaş, 2012). Bu çalışmada da üniversitelerin müzik öğretmeni yetiştiren bölümlerinde elektronik org adı atında ders yapılması (Umuzdaş, 2012) göz önünde tutularak elektronik org ifadesi tercih edilmiştir.

Çalışmada kullanılan diğer çalgı kemandır. Keman, yaylı çalgılar ailesinin üyesidir. Sesi, diğer çalgılara kıyasla pek çok bakımdan insan sesine daha yakındır. Akordu, çalan kişi tarafından yapılabilir. Fiyat aralığı geniş yelpazeye sahiptir (200tl-3.9 milyon dolar). İtalyanca violino denen bu çalgı Türkçe'ye Farsça kemangeh sözcüğünden geçmiştir. Ses rengi ve anlatım olanakları onun ideal bir solo çalgı ve orkestra çalgısı sayılmasını sağlamıştır. Ses aralığı Telleri sol, re, la, mi olarak akord edilir. Notası sol anahtarı ile yazılır (Çalışır, 1997: 162). Soprano ses tınısına sahiptir. Yapısı çeşitli ritmik ve armonik yapılar uygulamaya uygundur.

3. 6. VERİ TOPLAMA ARACI

İlköğretimde müzik öğretmenin kullandığı çalgının öğrencinin müzik dersine ilişkin tutumuna etkisini araştırmak amacıyla yapılan bu çalışmada, tutumları ölçmede Umuzdaş (2012) Müzik Dersi Tutum Ölçeğinden yararlanılmıştır. İlköğretim ikinci kademe 6. ve 7. sınıf öğrencilerinin müzik dersine ilişkin tutumlarını ölçmek için geliştirilmiş olan ölçek, (MTÖ) 2011-2012 eğitim öğretim yılında Antalya'da bulunan üç farklı ilköğretim okuluna devam eden 692 öğrenciye uygulanmıştır. Ölçeğin yapı geçerliğini belirlemek için faktör analizi yapılmıştır. Faktör analizinde varimax dönüşümlü temel bileşenler analizi yöntemi kullanılmıştır. Ölçeğin güvenilirliği için iç tutarlık katsayısı (Cronbach alpha) ve bu kapsamda madde toplam korelasyonları hesaplanmıştır. Kaiser-Meyer Olkin (KMO) değeri 0.94, iç tutarlık katsayısı (Cronbach alpha) değerinin 0.90'dır. Nihai ölçek tek boyutlu olup, 28 maddeden oluşmaktadır. Ölçekten alınabilecek en düşük tutum puanı 28, en yüksek puan 140'tır. Müzik Dersi

Tutum Ölçeği ilköğretim müzik dersinin ana hedeflerinden biri olan “derse olumlu ilişkin tutum geliştirme” durumunun öğrenci tarafından gerçekleşip gerçekleşmediğinin tespitini yapmaktadır.

4. BULGULAR ve YORUMLAR

4.1.1. Analiz sonuçlarına göre öğrencilerin çalgılar ile müzik dersine ilişkin tutumları arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. Başka bir ifade ile öğretmenin kullandığı çalgıya göre, öğrencilerin müzik dersine ilişkin tutumları anlamlı bir şekilde değişmektedir. Bu bulgu derste kullanılan çalgının öğrencinin müzik dersine ilişkin tutumuna etkisinin olabildiğini göstermektedir.

Tablo3: Anova Sontest Tablosu

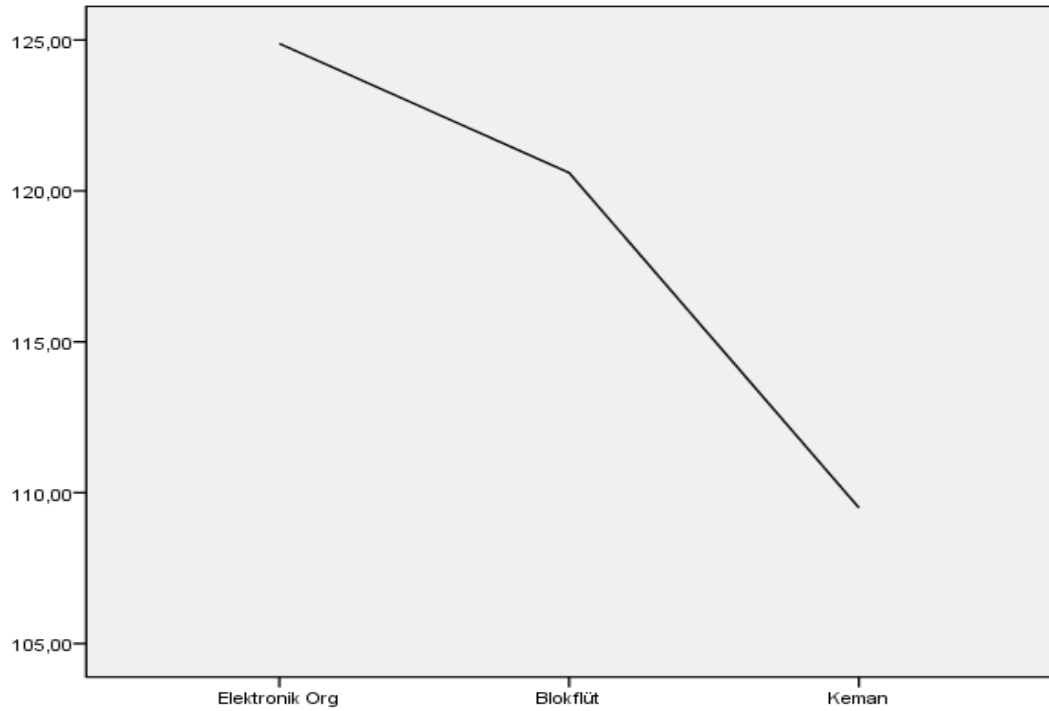
Ortalama	n	\bar{X}	ss	sd	F	P	Anlamlı fark
6.sınıf A şubesi	27	4.4577	.41756	.08036			Elek.org-
6.sınıf B şubesi	33	4.3647	.77636	.13515	5.932	.004	Keman,
6.sınıf C şubesi	28	3.9094	.63528	.12006			Blok flüt-
Total	88	4.2484	.67435	.07189			Keman.

Alanda yapılan çalışmalar da (Küçükosmanoğlu, 2011; Akbulut, 2001) elde edilen bu sonucu destekler niteliktedir. Yine, öğretmenin derste kullandığı çalgının öğrencinin müzik dersine ilişkin tutumunu olumlu yönde etkileyebileceği ve bunun sonucunda öğrencilerin derse olan ilgisini arttırabileceğini belirten çalışmalar (Milli, 1999; Dayı, 2002 ;Yılmaz, 2010; Çevik ve Güven, 2011) mevcuttur.

4.1.2. Yapılan çalışmada blok flüt grubu ($\bar{X}=120.60$) ve elektronik org grubu ($\bar{X}=124,88$) öğrencilerinin tutumlarının keman grubu ($\bar{X}=109,50$) öğrencilerinden daha olumlu tutuma sahip olduğu belirlenmiştir. Çalgılar, öğrencilerin derse ilişkin tutumuna etkileri bakımından ayrı olarak incelendiğinde; elektronik org'un derste kullanımının kemanın derste kullanımına göre öğrencinin derse ilişkin olumlu tutum geliştirmesinde nispeten daha etkili olduğu görülmüştür. Blok flütün derste kullanımının da kemanın

derste kullanımına göre öğrencinin derse ilişkin olumlu tutum geliştirmesinde nispeten daha etkili olduğu görülmüştür.

Şekil 2: Kullanılan Çalgıya Göre Öğrenci Tutumları

4.1.3. Öğretmenin derste elektronik org kullandığı sınıftaki öğrencilerin derse ilişkin tutumu ($\bar{X}=124,88$) öğretmenin derste blok flüt kullandığı sınıftaki öğrencilerin derse ilişkin tutumuna oranla ($\bar{X}=120,60$) daha olumlu olarak belirlenmiştir. Buna benzer bir bulgu Uluocak (2008) tarafından yapılan çalışmada da tespit edilmiştir. Tuğcular (1992)'ın çalışmasında da öğretmenin eşlik çalgısı olarak kullandığı blok flütün, öğrencinin derse ilişkin tutumuna etkisinin öğretmenin kullandığı başka çalgıların öğrencinin derse ilişkin tutumuna etkisine oranla daha olumsuz olduğu görülmektedir.

5. SONUÇLAR VE ÖNERİLER

Bu bölümde çalışmada elde edilen sonuçlar ve bu sonuçlara dayandırılarak geliştirilen öneriler yer almaktadır.

5.1. SONUÇLAR

> Çalışmadan elde edilen bulgulara göre; elektronik org, blok flüt ve kemanın öğretmen tarafından kullanıldığı sınıflarda öğrencilerin derse ilişkin tutum düzeylerinin öntest-sontest puan ortalamaları arasında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür. Buradan hareketle ilköğretim altıncı sınıf müzik derslerinde öğretmenin kullandığı çalgının öğrencilerin derse ilişkin tutumunu etkilediği sonucuna varılmıştır.

> Öğretmenin elektronik org veya blok flüt kullandığı sınıflarda, öğrencilerin derse ilişkin tutum düzeylerinin öntest-sontest puan ortalamaları arasında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür. Farkın kaynağı incelendiğinde; ilköğretim 6. sınıf müzik derslerinde öğretmen çalgısı olarak klavyenin kullanılmasının, blok flüt kullanılmasına göre öğrencinin derse ilişkin tutumunu daha olumlu etkilediği sonucuna varılmıştır.

> Öğretmenin elektronik org veya keman kullandığı sınıflarda öğrencilerin derse ilişkin tutum düzeylerinin öntest-sontest puan ortalamaları arasında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür. Farkın kaynağı incelendiğinde; ilköğretim 6. sınıf müzik derslerinde öğretmen çalgısı olarak klavyenin kullanılması, keman kullanılmasına göre öğrencinin derse ilişkin tutumunu daha olumlu etkilediği sonucuna varılmıştır.

> Öğretmenin blok flüt veya keman kullandığı sınıflarda öğrencilerin derse ilişkin tutum düzeylerinin öntest-sontest puan ortalamaları arasında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür. Farkın kaynağı incelendiğinde; ilköğretim 6. sınıf müzik derslerinde öğretmen çalgısı olarak blok flütün kullanılması, keman kullanılmasına göre öğrencinin derse ilişkin tutumunu daha olumlu etkilediği sonucuna varılmıştır.

> Öğretmenin keman kullandığı sınıfta öğrencilerin derse ilişkin tutumlarının en düşük seviyededir. Ses sınırının genişliği, armonik özelliği düşünüldüğünde bulgunun dikkat çekici olduğu söylenebilir. Öğrenciler gerek günlük yaşantılarında gerekse okulda blok flüt ve elektronik Org çalgılarını tanımakta ve seslerini bilmektedirler. Oysa keman okullarda çok da kullanılmamaktadır. Bundan da anlaşılmaktadır ki müzik

öğretmeni yetiştiren Yüksek Öğretim kurumlarında verilen eşlik dersi çok önemli bir yer tutmaktadır. Eşlik dersinin, müzik öğretmeni adaylarının ve müzik öğretmenlerinin eşlik alanındaki yeterliklerinin değerlendirilmesine yönelik yapılan bir çok araştırmada (Bilgin, 1998; Milli, 1999; Çizili, 2000; Öztürk, 2001; Koçak, 2001; Eğilmez, 2003; Çevik, 2004; Bulut, 2004; Aydınoglu, 2005; Sönmezöz, 2006) elde edilen sonuçlar ışığında verilen öneriler; eşik dersine yönelik bir program geliştirme çalışmasının yapılması, dersin süresinin daha yeterli hale getirilerek, bireysel ders şeklinde işlenmesi, eşlik dersinde kullanılmak üzere okul müziğine yönelik bir dağarcık oluşturulması, eşlik dersi ile bağlantılı derslerin içerik bakımından gözden geçirilmesi ve derslerin eşgüdümlü işlenmesi doğrultusundadır.

5. 2. ÖNERİLER

> Müzik Öğretmenliği Anabilim Dallarında bireysel çalgı ve okul çalgıları dersi bünyesinde eğitimi verilen çalgılar, bu ve benzeri araştırma sonuçlarına göre düzenlenebilir, imkânlar dâhilinde çeşitlendirilebilir.

> Araştırmacılara; bu araştırmada kullanılanlardan başka çalgılar kullanılarak araştırma yinelenmesi ya da başka eğitim düzeyindeki öğrencilerin derse ilişkin tutumlarına etkisinin çalışılması önerilebilir. Bunun yanı sıra başka değişkenlerle de araştırma yürütülebilir.

> Müzik Öğretmenliği Anabilim Dallarında verilen eşlik dersinin içeriği ve kapsamı geniş bir çalgı yelpazesi içinde düşünülebilir. Yapılacak yeni düzenlemelerle öğretmenin derste çalgı kullanımının çeşitlenebileceği düşünülebilir.

KAYNAKLAR

- Acar, A. (2009). Bir Sınıf Çalgısı Olarak Blok Flütün İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programını Gerçekleştirebilmedeki Yeterliliği, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sivas.
- Acim, S. (2004). Müzik Eğitimi Programları "Elektronik Org Eğitimi" Dersinin ve Amaçlarının Yeniden Gözden Geçirilmesi, XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı, Malatya.
- Akbulut, F. (2001). Gitar Eşlikli Okul Şarkılarının Müzik Eğitimindeki Önemi, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Altıntaş, B. (2007). İlköğretim Okullarında Altıncı Sınıf Müzik Derslerinde Verilen Mandolin Eğitiminin Müzik Dersi Başarısı Üzerine Etkisi, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Aydınoğlu, O. (2005). Müzik Öğretmenliği Lisans Programı'nda Yer Alan Eşlik (Korrepetisyon) Dersinin Öğrenci ve Öğretmen Göğüsleri Doğrultusunda Değerlendirilmesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Başaran, İ. E. (2005). Eğitim Psikolojisi- Gelişim Öğrenme ve Ortam, Ankara: Nobel.
- Bayraktar, E. (1990). "Müzik Öğretimi ve Çağdaş Teknoloji", Orta Öğretim Kurumlarında Müzik Öğretimi ve Sorunları, Türk Eğitim Derneği Yayınları, s: 161-178.
- Bilgin, S. (1998). İlköğretim Okullarının 2. Kademesinde Müzik Eğitiminde Kullanılan Şarkıların Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü Çıkışlı Müzik Öğretmenleri Tarafından Piyano İle Eşlikleşmesi, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Bloom, B.S. (1995). İnsan nitelikleri ve okulda öğrenme. (3. baskı) (D.A. Özçelik, Çev). İstanbul: Milli Eğitim.
- Bulut, D. (2004). Müzik Öğretmeni Yetistiren Kurumlarda Alınan Piyano Eğitiminin Müzik Öğretmenliğinde Kullanılabilirliği, 1924-2004 Musiki Muallim

Mektebi'nden Günümüze Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sempozyumu Bildirisi, Süleyman Demirel Üniversitesi, Isparta. Erişim: Mayıs 23, 2013 <http://www.muzikegitimcileri.net>

- Buyurgan, S. ve Buyurgan, U. (2012). Sanat Eğitimi ve Öğretimi, Ankara: Pegem
- Büyüköztürk, Ş. (2007). Deneysel Desenler. Ankara: Pegem.
- Büyüköztürk, Ş. (2011). Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı: Ankara: Pegem.
- Çalışır, F. (1997) Çalgı Eğitimi, Ankara: Evrensel.
- Cüceloğlu, D. (1991). İnsan Ve Davranışı: Psikolojinin Temel Kavramları, İstanbul: Remzi.
- Çevik, B. D. ve Güven, E. (2011). İlköğretim Müzik Öğretmenlerinin Okul Şarkılarına Piyanoda Eşlik Yapabilme Konusuna İlişkin Görüşleri Üzerine Bir Çalışma, Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Balıkesir.
- Çağlak, E. (2008) Van İlinde Görev Yapan Müzik Öğretmenlerinin Sınıf Ortamında Çalgılardan Yararlanma Durumları, Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi, Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Van.
- Çevik, S. (2004). Yürürlükteki Müzik Öğretmenliği Lisans Programı Tasarısına İlişkin Görüşler ve Öneriler. 1924-2004 Musiki Muallim Mektebinden Günümüze Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sempozyumu Bildirisi. Isparta: Süleyman Demirel Üniversitesi. Erişim: Mayıs 23, 2013. <http://www.muzikegitimcileri.net>.
- Çizili, İ. (2000). Müzik Öğretmenliği Programları Mezunlarının Piyano Derslerinde Öğrendikleri Davranışları Öğretmenlikte Kullanmaları”, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bursa.
- Çizmeci, N. (2006). Müzik Eğitiminde Aktif öğrenme Tekniklerine Dayalı Ders Programlarının İlköğretim 6. Sınıf Öğrencilerinin Müzik Öğretimi, Derse Yönelik Görüşleri ve Tutumları Üzerindeki Etkileri. Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Dayı, M. (2002). Orta Öğretim Kurumlarında Seçmeli Olarak Okutulan Müzik Derslerinde Öğretmenin Kullandığı Çalgılar ve Öğrencilere Verilen Çalgı

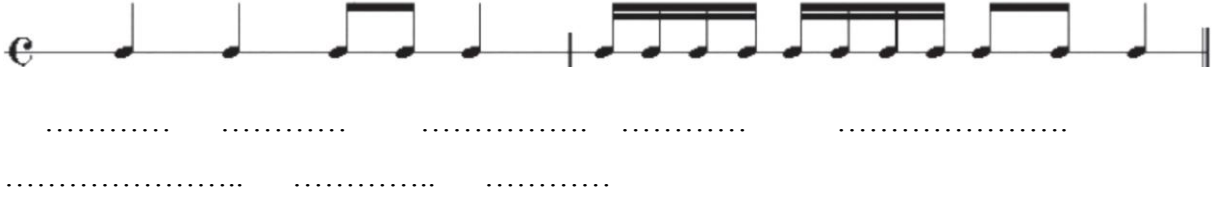
- Eğitimine İlişkin Öğretmen ve Öğrenci Görüşleri. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Eğilmez, H. O. (2003). “Türkiye’de Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlardaki Piyano Öğretiminin Müzik Öğretmenlerinin Müzik Derslerinde Piyano/Elektronik Orgu Kullanabilme Yeterliklerine İlişkin Görüşleri Doğrultusunda Değerlendirilmesi”. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- İnceoğlu, M. (2010). “Tutum Algı İletişim”, İstanbul: Beykent Üniversitesi.
- Kağıtçıbaşı, Ç. (2010) “Günümüzde İnsan ve İnsanlar”, İstanbul: Evrim.
- Karkın, K. (1984). Müzik Eğitiminin Yeri ve Önemi, 1. Ulusal Müzik Bilimleri Sempozyumu, İzmir.
- Katrancı, D. M. (2003). Sanat Eğitimi Nasıl Olmalıdır, Milli Eğitim Dergisi, s: 160, ss. 1-6.
- Kocabaş, A. (1997). Temel Eğitim II. Kademe Öğrencileri İçin Müziğe İlişkin Tutum Ölçeđinin Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 13, 141-145.
- Kocabaş, A. (2007). Müzik Öğretiminin Temelleri, İzmir: Kanyılmaz.
- Köz, E. (2007). İlköğretim İkinci Kademe Görev Yapan, Bireysel Çalgı Eğitimi (Gitar) Alanı Mezunu , Müzik Öğretmenlerinin Okul Şarkılarına Eşlik Etmede Karşılaştıkları Problemler ve Çözüm Önerileri. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Küçükosmanoğlu, O. H. (2011). İlköğretim İkinci Kademe Şarkı Öğretiminde Kullanılan Eşlik Çalgılarının Etkililiđinin Karşılaştırılması, Yayınlanmış Doktora Tezi, Selçuk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Küçüköncü, Y. (2003). Müzik Eğitiminin Ülkemizde Çağdaş Anlamda İstenilen Düzeye ulaşabilmesi için Müzik öğretmenliği Ana Bilim Dallarının Ders ve Ders Dışı Etkinliklerinin içerik Bakımından Düzenlenmesindeki Önemi, Cumhuriyetimizin 80. Yılında müzik Sempozyumu, İnönü Üniversitesi, Malatya.

- Küçüköncü, Y. (2006). Türk Eğitim Sistemindeki Yapılanma Sürecinde Müzik Öğretmeni Modelleri, Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu Bildirisi, Pamukkale Üniversitesi, Denizli.
- Milli, S. M. (1999). İlköğretim Okullarında Piyano ve Klavyeli Çalgıların Müzik Öğretmenleri Tarafından Kullanımı ve Eğitime Katkıları, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Denizli.
- Milli Eğitim Bakanlığı (2012). “Milli Eğitim Şura Kararları” <http://ttkb.meb.gov.tr/www/suralar/dosya/12>, Erişim: 5/6/2012.
- Milli Eğitim Bakanlığı (2013). “12 Yıl Zorunlu Eğitim Sorular - Cevaplar”, http://www.meb.gov.tr/duyurular/duyurular2012/12Yil_Soru_Cevaplar.pdf, erişme zamanı: 12/6/2013.
- Özdemir, A. M. (2002). Orff Çalgıları Metodu, Ankara: Gazi.
- Özguven, İ.E. (1999) Psikolojik Testler, Ankara: PDREM.
- Öztürk, G. (2001). İlköğretim Okullarında Görev Yapmakta Olan müzik öğretmenlerin Çalgılarını Kullanmadaki Yeterlilik Durumları, yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Öztürk, S. (2011). Müzik Öğretmenliği Programında Alınan Piyano Eğitiminin Müzik Öğretmeninin Mesleki Yaşamına Katkısı, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.
- Saruhan, Ş. (2008). Temel Eğitim II. Kademe Öğrencilerinin Müzik Dersine Karşı Tutumları, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Saydam, R. (2003). İlköğretim Okulunda Müzik Dersi, Cumhuriyetimizin 80. Yılında Müzik Sempozyumu, İnönü Üniversitesi, Malatya.
- Sönmezöz, F. (2006). Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlardaki Eslik Öğretiminin Müzik Öğretmenlerinin Görüşleri Doğrultusunda Değerlendirilmesi, Yayınlanmamış Doktora Tezi.: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Tavşancıl, E. (2010). Tutumların Ölçülmesi ve SPSS ile Veri Analizi, Ankara: Nobel

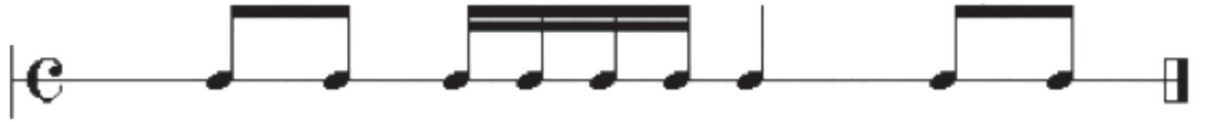
- Topalan, Ö. (2007). İlköğretim Düzeyindeki Özel Okullar ile Devlet Okullarının 6, 7 ve 8. Sınıf Öğrencilerinin Müzik dersine İlişkin Tutumları ve Akademik Başarıları Arasındaki İlişki, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Tuğcular, E. (1992). Türkiye’de Müzik Öğretmenlerinin Müzik Eğitiminde Aldıkları Çalgı Eğitiminin Müzik öğretmenliklerine Yansıması, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Türkdoğan, G. (1984). Sanat Eğitimi Yöntemleri, Ankara: Kadioğlu Matbaası.
- Uçan, A. (1994). Müzik Eğitimi, Ankara: Say.
- Uçan, A. (2005). Müzik Eğitimi, Temel Kavramlar, İlkeler, Yaklaşımlar. Ankara: Müzik Ansiklopedisi.
- Uluocak, S. (2008). Gitarın Öğretmen Çalgısı Olarak Kullanımının İlköğretim Öğrencilerinin Müzik Dersi Başarısına Etkisi, Yayınlanmış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Uluocak, S. ve Tufan, E. (2010). Öğretmen Çalgısı Olarak Gitar Kullanımının İlköğretim Öğrencilerinin Müzik Dersi Başarısına Etkisi, Kastamonu Eğitim Dergisi, cilt: 18, no: 2, ss. 597-606.
- Umuzdaş, S. (2012). Development of music lesson attitude scale. International Journal of Human Sciences, (9)2, 1521-1535.
- Umuzdaş, M. S. (2012). Öğrencilerin Elektronik Org Dersine İlişkin Görüşleri (Gaziosmanpaşa üniversitesi Örneği). III. Uluslararası Hisarlı Ahmet sempozyumu, Kütahya (524-535).
- Ünver, E. (2002). Sanat Eğitimi, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.
- Tarlabası, B. (2001). “Eğitim Sistemimizde Müzik Eğitiminin Yeri ve Amaçları” Müzikte 2000 Sempozyumu, Ankara: T.C. Kültür Bakanlığı.
- Yılmaz, E. (2010). Okul Şarkılarının Klasik Gitar İle Eşliklendirilmesine Yönelik Öğretmen Görüşleri ve Okul Şarkıları İçin Eşliklendirme Örnekleri, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Niğde.

EKLER

EK 1. Deneysel Süreçte Kullanılan Tartım Örnekleri

1)

2)

3)

4)

KARLI DAĞLAR

Söz ve Müzik:

Salih Aydoğan³

Orta

1. Ey u lu dağ lar kar lı - dağ lar
 2. Hep do ru ğun da buz lar - kar lar
 3. Ah ba har ol sa buz lar - kar lar

— I — I — I — I

Hic git - mez - mi - si - sin - du - ma - nın
 Bak e te ğin - de - ır - mak - ağ - lar
 Öz le dim ke ki ği ni pi na rı nı su yu nu

— I — I — I — I

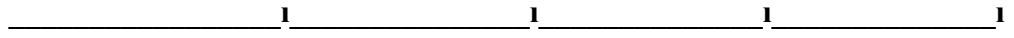
AKVARYUM

Uyarlama

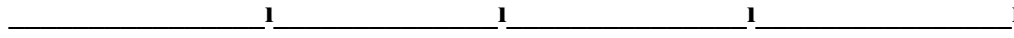
Söz: Sadıka Şen

Çabuk

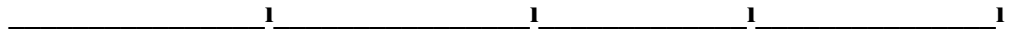
1. Be nim bir ak var yu mum bir var var
2. Be nim bir ak var yu mum var var

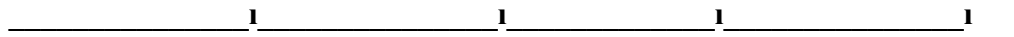
İ çin de renk li ba lık lar
İ çin de renk li ba lık lar

Sü zü lüp naz - lı naz lı da
Yo sun la rın a ra sın da

Dans e di yor lar
Dans e di yor lar

EK 2. Deneysel Süreçte kullanılan şarkıların Notaları

BÜLBÜLÜM

Türkü

Orta

Yöresi: Rumeli

1. Bül bü lüm - al - - tın ka - fes - te -
2. Öt me bül - bül - - ya rim - has - ta -

- - Bül bü lüm - al - - tın ka - fes - te -
- - Öt me bül - bül - - ya rim - has - ta -

- - Ö ter a - hes - - - te - a hes - te -
- - Ah ney le - yim - - - şu - gön lü - me -

- - Ö ter a - hes - - - te - a hes - te
- - Has ret kal - dim - - - sev - di ği - me

Ben sa na da ya na mam ya - rim - ben sa na al da na - mam

BİLAL OĞLAN

Türkü

Yöresi:Rumeli

Çabuk

1. Pen ce re a çıl - dı - Bi lâl oğ - lan Piş tov pat la -
2. Al lı - ye me - ni - Bi lâl oğ - lan Pul lu ye me -

1. dı - - - - - dı - - - - - Va rın ba kın
2. ni - - - - - ni - - - - - Bir bah çe den

kan - lı da Bi - lâl yi ne ki mi hak - la - dı - - - -
bir - bah - çe - ye sal - la - ye - me - ni - - - -

- Va rın ba kın kan - lı da Bi - lâl yi ne ki mi hak - la - dı
- Bir bah çe den bir - bah - çe - ye sal - la - ye - me - ni

ÇOK ÇALIŞKAN OLMALIYIZ

Söz ve Müzik: Sefai Acay

Orta

A (Birinci Grup) B (İkinci Grup)

1. Çok çalışkan olmalıyız çok çalışkan olmalıyız
 2. Tembel tembel durmalı günler hiç boş kalmalı

Bu ulus için bu vatan için çok çalışkan olmalıyız
 Bu ulus için bu vatan için çok çalışkan olmalıyız

SAĞLIK

Çek şarkısı

Söz: Saip Egüz-Ziya Aydınan

Orta

1.Kim er ken ya tar sa vak tin de kal kar
2.Sı ca ğı hiç sev me so ğuk tan da kaç

1.Kim er ken ya tar sa vak tin de kal kar
2.Sı ca ğı hiç sev me so ğuk tan da kaç

Pis lik ten hiç hoş lan maz sa çok u zun ya şar
Ter te miz dir a çık ha va en i yi i laç

Pis lik ten hiç hoş lan maz sa çok u zun ya şar
Ter te miz dir a çık ha va en i yi i laç

EK 3. Umuzdaş Müzik Dersi Tutum Ölçeği

İsim Soyad:

Sınıf:

Sevgili öğrenci, sende aşağıda yer alan soruları cevaplaman istenmektedir. Sana uygun olan işaretlemeyi yapman yeterli olacak. Lütfen tüm soruları yanıtlamaya özen göster.

Teşekkür ederim.

Araştırmacı Aytül Levent

Müzik Dersine İlişkin Tutum Ölçeği İfadeleri

	Tamamen	Katılıyorum	Orta Derecede	Katılmıyorum	Kesinlikle
1. Müzik dersini severim.					
2. Müzik dersine isteksiz çalışırım.					
3. Ders dışında da müzikle ilgili etkinlik yapmayı isterim.					
4. Müzik dersi bir çalgıyı çalma becerimi geliştirir.					
5. Müzik dersinin boş geçmesini istemem.					
6. Müzik dersinde nota öğrenmek sıkıcıdır.					
7. Müzik dersinde öğrendiklerimi sergilemek hoşuma gider.					
8. Müzik dersi eğlenceli bir derstir.					
9. Müzik dersinde başarılı olmak benim için önemlidir.					
10. Müzik öğretmenin verdiği ödevleri zamanında yaparım.					
11. Müzik dersi kendime olan güvenimi arttırır.					

12. Müzik dersinde yapılan etkinlikler hoşuma gider.					
13. Müzik dersinde notaları yazmak beni dersten soğutur.					
14. Müzik dersinin olduğu gün sevinçli olurum.					
15. Müzik dersinde kendimi rahat hissedirim.					
16. Müzik dersi sevmediğim dersler arasındadır.					
17. Müzik dersinin daha fazla olmasını isterim.					
18. Mecbur olmasam müzik dersine girmem.					
19. Müzik dersi bana mutluluk verir.					
20. Müzik ders içeriği zevklidir.					
21. Müzik dersinde öğrendiğimiz şarkılar ilgimi çekmez.					
22. Müzik dersinde kendimi çıkmazda hissediyorum.					
23. Müzik dersi sona erdiğinde üzülürüm.					
24. Müzik dersi beklentilerime cevap vermemektedir.					
25. Müzik dersinde vaktimi boşa harcıyorum.					
26. Bir daha müzik dersi almak istemem.					
27. Müzik dersinde şarkıyı hareketlerle canlandırmak hoşuma gider.					
28. İçimden müzik dersine hazırlanmak gelmez.					

EK 4. Ders Planları

YENİMAHALLE İLKÖĞRETİM OKULU

Müzik Dersi Günlük Plan Örneği

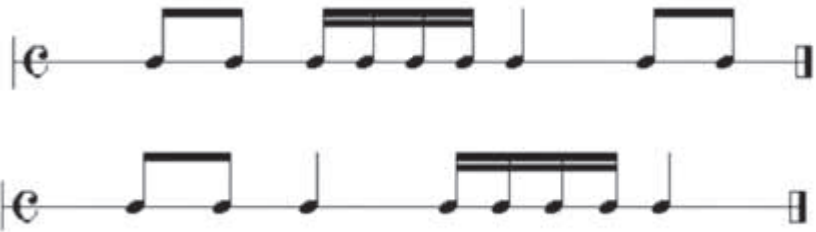
BÖLÜM 1

TARİH:

Sınıf	6/A, B, C
Konu	Müzikte ritm ögesi
Süre	40 dakika+ 40 dakika+40 dakika(3 hafta)

BÖLÜM 2

Öğrenci Kazanımları / Hedef ve Davranışlar	AMAÇ 1: Müzikte ritm ögesini tanıyabilme. Davranışlar 1. nota süre değerlerinin ikiye, dörde bölünmelerini anlama. 2. İkiye bölünen süre değerlerinin çeşitlerini anlama..
	AMAÇ 2: Çeşitli bölümlerden oluşan ritm kalıplarını vurabilme. Davranışlar 1. Dörtlük, sekizlik, onaltılık süre değerlerinin ritm kalıplarını vuruşla belirleme. 2. Dörtlük, sekizlik, onaltılık süre değerlerinin ritm kalıplarını kelimeye dönüştürebilme.
	AMAÇ 3: Çeşitli bölümlerden oluşan ritm kalıplarını yazabilme. Davranışlar

	<p>1. Dörtlük, sekizlik, onaltılık süre değerlerinin ritm kalıplarını eser üzerinde vuruşta belirleme.</p> <p>2. Dörtlük, sekizlik, onaltılık süre değerlerinin ritm kalıplarını verilen esere uyarlayabilme.</p>
Ünite Kavramları ve Sembolleri/ Davranış Örüntüsü	Ritm kalıpları (Van, İzmir, Gelibolu)
Öğretme-Öğrenme-Yöntem ve Teknikleri	Uygulama.
Öğretme-Öğrenme Etkinlikleri	
• Sözel- Dilsel	Konu anlatıldıktan sonra verilen tartım kalıplarını kelimeye dönüştürme çalışması yapılması.
• Doğacı	<ul style="list-style-type: none"> Dörtlük, sekizlik, onaltılık süre değerlerinin ritm kalıplarının önce tarafından çalgısı ile yapılması (kema, klavye, blok flüt) daha sonra öğrencilerden vurmalarının istenmesi. Dörtlük, sekizlik, onaltılık süre değerlerinin ritm kalıplarının öğretmenin çalgısı eşliğinde yapılması
• Sosyal- Kişiler arası	
• Mantıksal- Matematiksel	
• İçsel-Bireysel	
• Görsel- Uzaysal	
	
• Müziksel- Ritmik	<p>Bu derste öğrendiğimiz nota süre değerleriyle çeşitli ritim kalıpları oluşturulacak ve öğrencilerinden bu kalıpları vurmaları istenecek.</p>
• Bedensel- Kinestetik	El ve ayaklarla ritm çalışması yapılması. Öğretmenin çalgısı eşliğinde tekrarlanması
• Özet	• Dörtlük, sekizlik, onaltılık süre değerlerinin ritm kalıplarının çeşitli şarkılarda vuruşları biçimlendirilir.

BÖLÜM 3

<p>Ölçme-Değerlendirme:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Bireysel öğrenme etkinlikleri ✓ Grupla öğrenme etkinlikleri <ul style="list-style-type: none"> • Öğrenme güçlüğü olan öğrenciler ve ileri düzeyde öğrenme hızında olan öğrenciler için 	<p>Zeka alanlarında uygulanacak etkinlikler değerlendirilir.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dörtlük, sekizlik, onaltılık süre değerlerinin ritm kalıpları nasıldır? • Dörtlük, sekizlik, onaltılık süre değerlerinin ritm kalıpları gösterim biçimini yazınız.
---	--

BÖLÜM 4

<p>Planın Uygulanmasına İlişkin Açıklamalar</p>	
--	--

BÖLÜM 1

TARİH:

Sınıf	6/A, B, C,
Konu	Müzikte Çokseslilik
Önerilen Süre	40 dakika+40 dakika+ 40 dakika (3 hafta)

BÖLÜM 2

Öğrenci Kazanımları / Hedef ve Davranışlar	AMAÇ 1: Kanonların yapısını tanıyabilme. Davranışlar 1. Verilen kanonun kaç sesli olduğunu söyleme. 2. Kanonun nasıl seslendirildiğini söyleme.	
	AMAÇ 2 : Düzeyine uygun iki sesli eserleri doğru söyleyebilme. Davranışlar 1. Verilen iki sesli kanonların ezgisini doğru tekrarlama. 2. Verilen iki sesli eserleri, söyleme biçimine uygun tekrarlama.	
Ünite Kavramları ve Sembolleri/ Davranış Örüntüsü	Çok seslilik, Kanonlar.	
Öğretme-Öğrenme-Yöntem ve Teknikleri	Uygulama.	
Kullanılan Eğitim Teknolojileri- Araç, Gereçler ve Kaynakça *Öğretmen *Öğrenci	6.sınıf müzik kitabı, öğretmen çalgısı, Dağarcıktaki şarkılar.	
Öğretme-Öğrenme Etkinlikleri		
• Sözel- Dilsel	Müzik eserleri çeşitli biçimlerde seslendirilebilirler bunlardan biri çok sesli seslendirilmezdir.	

• Doğacı	Kanon Ezgisi. Bazı ezgiler veya şarkılar kolayca söylenebilir. Bu şarkı ve ezgilerde müzikal bazı özellikler vardır. Bu özellikler, aynı şarkının farklı seslerinden başlanarak söylendiğinde hissedilir. Bu şekilde, çok sesli söylenen şarkılar kulağımıza daha hoş gelir. Tek sesli bir şarkı öğrenelim. Verilen şarkının özelliklerine bakılarak şarkının tek sesli mi çok sesli mi olduğu sorulur.
• Sosyal- Kişiler arası	
• Mantıksal- Matematiksel	
• İçsel-Bireysel	
• Görsel- Uzaysal	
• Müziksel- Ritmik	ATATÜRK' ÜM KANONU
• Bedensel- Kinestetik	Öğretmen çalgısıyla sınıfın iki seslilik çalışması yapılması.
• Özet	Bir veya birden fazla insanın aynı şarkıya ve ezgiye farklı zamanlarda başlayarak söylemelerine çok seslilik denir.

BÖLÜM 3

Ölçme-Değerlendirme: ✓ Bireysel öğrenme etkinlikleri ✓ Grupla öğrenme etkinlikleri Öğrenme güçlüğü olan öğrenciler ve ileri düzeyde öğrenme hızında olan öğrenciler için	1. Öğrenilen şarkıları, melodileri öğrencilere söyletirme 2. Öğrencilerin müziksel davranışlarını gözlemleme 3. Belirlenen eksiklikleri giderme çalışmaları
---	---

BÖLÜM 4

Planın Uygulanmasına İlişkin Açıklamalar	
---	--

BÖLÜM 1
TARİH

Sınıf	6/A, B, C
Konu	Atatürk ve Müzik
Önerilen Süre	40 dakika+40 dakika(2 hafta)

BÖLÜM 2

Öğrenci Kazanımı / Hedef ve Davranışlar	<p>AMAÇ 1: Atatürk'ün müzikle ilgili temel düşüncelerini kavrayabilme.</p> <p><i>Davranışlar</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Atatürk'ün müzik sevgisini anlama. 2. Atatürk'ün müziğe verdiği önemi anlama. <p>AMAÇ 2:Atatürk'ün Türk Müziğine ilişkin düşüncelerini kavrayabilme.</p> <p><i>Davranışlar</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Atatürk'ün Türk müziğine olan sevgisini anlama. 2. Atatürk'ün “Türk müziğinin geliştirilmesi gerektiği” konusundaki düşüncelerini anlama. <p>AMAÇ 3: Atayı konu alan müzik eserlerini tanıyabilme.</p> <p>AMAÇ 4: Atayı konu alan müzik eserlerinin türlerini, bestecilerini ve isimlerini söyleyebilme.</p>
	<p>Ünite Kavramları ve Sembolleri/ Davranış Örüntüsü</p> <p>Atatürk, müzik,</p>
Öğretme-Öğrenme-Yöntem ve Teknikleri	Anlatım, Soru-cevap,

Kullanılan Eğitim Teknolojileri- Araç, Gereçler ve Kaynakça *Öğretmen *Öğrenci	Ders Kitabı,konu ile ilgili çeşitli kaynak kitaplar, öğretmen çalgısı,DVD, CD.
Öğretme-Öğrenme Etkinlikleri	
Dikkati Çekme	Atatürk'ün sanata ve müziğe gösterdiği ilgi ile ilgili neler biliyoruz?
Güdüleme	Atatürk sanata ve sanatçıya çok değer vermiş ve Türk halkına da bu konuda direktiflerde bulunmuş, insanları sanata davet etmiştir.
Gözden Geçirme	Atatürk'ün sanatla ilgili söylemiş olduğu özdeyişleri hatırlayalım.
Derse Geçiş	Atatürk'ün müzikle ilişkisinin açıklanması. Müzikle ilgili temel düşüncelerini aktarılması. Atatürk' ün sevdiği şarkıların söylenmesi.

✓ Bireysel Öğrenme Etkinlikleri (Ödev, deney, problem çözme vb.)	Ödev(Atatürk'ü konu alan şarkılara örnekler bulunuz ve bu şarkıların Atatürk'ün hangi özelliğinden bahsettiğini söyleyiniz.),dinleme, solo.
✓ Grupla Öğrenme Etkinlikleri (Proje, gezi, gözlem vb.)	Koro çalışması.
✓ Özet	Atatürk sanata ve sanatçıya değer veren bir insandı.

BÖLÜM 3

Ölçme-Değerlendirme: ✓ Bireysel öğrenme etkinlikleri ✓ Grupla öğrenme etkinlikleri • Öğrenme güçlüğü olan öğrenciler ve ileri düzeyde	Atatürk'ün müzikle ilgili temel düşünceleri nelerdir? Atatürk müzik sanatçılarının yetiştirilmesi için neler yapmıştır? Öğrenilen şarkı ne kadar doğru ve etkili söylendi?
--	--

öğrenme hızında olan öğrenciler için	
---	--

BÖLÜM 4**EK 5, 6. Deneysel çalışma için Alınan İzin Belgeleri**

Planın Uygulanmasına İlişkin Açıklamalar	
---	--

505 8570192

T.C.
ANTALYA VALİLİĞİ
İl Milli Eğitim Müdürlüğü

02.10.2012 - 25981

Sayı : B.08.4.MEM.0.07.20.02-605.01/
Konu : Araştırma ve Uygulaması

GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı)

TOKAT

İlgi: 11.09.2012 tarihli 4570 sayılı yazınız.

İlgi yazınızda belirtilen, Üniversiteniz Eğitim Bilimleri Enstitüsü İlköğretim Anabilim Dalı Sınıf Öğretmenliği Bilim Dalı Yüksek Lisans Programı Öğrencisi Aytül LEVENT' in "**İlköğretimde Müzik Öğretmeninin Kullandığı Çalgının, Öğrencinin Derse İlişkin Tutumuna Etkisi**" konulu çalışmasını, Antalya İl Milli Eğitim Müdürlüğüne Bağlı Muratpaşa İlçesi Ant Birlik İlköğretim Okulu, Atatürk İlköğretim Okulu, Kepez İlçesi Yenimahalle İlköğretim Okulunda uygulama ile ilgili isteği "**Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Okul ve Kurumlarda Yapılacak Araştırma ,Yarışma ve Sosyal Etkinlik İzinlerine Yönelik İzin ve Uygulama Genelgesi**" gereğince, Müdürlüğümüz inceleme komisyonu tarafından değerlendirilerek uygun görülmüş olup, Valilik Makamının 28.09.2012 tarihli ve 25677 sayılı onayı ve uygulanacak veri toplama araçları Müdürlüğümüzce onaylanarak ekte gönderilmiştir.

Bakanlığımızın ilgili Genelgesi gereği araştırmanın bitiminde sonuç raporunun iki örneğinin CD ortamında Müdürlüğümüz Ar-Ge bürosuna gönderilmesi hususunda;

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Mehmet KARAKOŞ
Müdür a.
Müdür Yardımcısı

EKLER:

- 1-Onay (1 adet)
- 2Anket (1 sayfa)

	<p>Antalya İl Milli Eğitim Müdürlüğü Soğuksu Mah. Hamidiye Cad. Bilgi için: Telefon: (0 242) 238 60 00 (pbx) Faks : (0 242) 238 61 11 E-posta: projeler07@meb.gov.tr</p>	<p>www.egitimdeslek.meb.gov.tr</p>	<p>www.hayatkizileri.org</p>		
--	--	------------------------------------	------------------------------	--	--

T.C.
ANTALYA VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

28.09.2012 * 25677

Sayı : B.08.4.MEM.0.07.20.02-605.01/
Konu : Anket Uygulaması

VALİLİK MAKAMINA
ANTALYA

Gaziosmanpaşa Üniversitesi Rektörlüğü, Eğitim Bilimleri Enstitüsü İlköğretim Anabilim Dalı Sınıf Öğretmenliği Bilim Dalı Yüksek Lisans Programı Öğrencisi Aytül LEVENT' in "İlköğretimde Müzik Öğretmeninin Kullandığı Çalgının, Öğrencinin Derse İlişkin Tutumuna Etkisi" konulu çalışmasını, Antalya İl Millî Eğitim Müdürlüğüne Bağlı Muratpaşa İlçesi Ant Birlik İlköğretim Okulu, Atatürk İlköğretim Okulu, Kepez İlçesi Yenimahalle İlköğretim Okulunda uygulama isteği ile ilgili 11.09.2012 tarihli ve 4570 sayılı yazıları, ekinde gönderilen araştırma uygulaması anket formlar, İl Millî Eğitim Müdürlüğü Araştırma Değerlendirme ve İnceleme komisyonumuz tarafından, 25.09.2012 tarihinde toplanarak "Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Okul ve Kurumlarda Yapılacak Araştırma, Yarışma ve Sosyal Etkinlik İzinlerine Yönelik İzin ve Uygulama Yönergesi" esaslarına uygun olduğu tespit edilmiştir.

Komisyonumuzca söz konusu, tez çalışması veri toplama aracı, Öğrenci Görüşme Formu uygulamalarının, Antalya İl Millî Eğitim Müdürlüğüne bağlı Muratpaşa İlçesi Ant Birlik İlköğretim Okulu, Atatürk İlköğretim Okulu, Kepez İlçesi Yenimahalle İlköğretim Okulu "İlköğretimde Müzik Öğretmeninin Kullandığı Çalgının, Öğrencinin Derse İlişkin Tutumuna Etkisi" başlıklı tez çalışmasını Okul Müdürlüğünün bilgisi dahilinde, ilgili Genelgeye göre, çalışma takvimi doğrultusunda eğitim-öğretimi aksatmadan yapılması uygun görülmüştür.

Makamlarınızca da uygun görüldüğü takdirde olurlarınıza arz ederim.

Ahmet Sezai İRTEM
İl Millî Eğitim Müdür V.

OLUR
28/09/2012

Turan EREN
Vali a.
Vali Yardımcısı

	<p>Antalya İl Millî Eğitim Müdürlüğü Soğuksu Mah. Hamidiye Cad. Bilgi için: Telefon: (0 242) 238 60 00 (pbx) Faks : (0 242) 238 61 11 E-posta: projeler07@meb.gov.tr</p>	<p>www.egitimdestek.meb.gov.tr</p>	<p>www.haydikizlesim.org</p>	<p>www.millietegitim.gov.tr</p>	<p>EXPO</p>
--	--	------------------------------------	------------------------------	---------------------------------	-------------

EK 7. CD Kayıtları

ÖZGEÇMİŞ

1966 yılında Ankara'da doğan Aytül Levent ilk, orta ve lise eğitimini Ankara'da tamamladı. 1985 yılında Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Öğretmenliği Bölümü'nü kazandı. 1989 yılında mezun olarak çeşitli ilköğretim okullarında ve liselerde müzik öğretmeni olarak çalıştı. 2011 güz döneminde Gaziosmanpaşa Üniversitesinde açılan yüksek lisans sınavını birincilikle kazandı.

Öğrenciliği süresinde hakemli dergide yayınlanmış makalesi ve uluslararası bir sempozyumda sunulmuş bildirisi bulunmaktadır. Halen Antalya Güzel Sanatlar ve Spor Lisesinde kadrolu piyano öğretmeni olarak çalışmaktadır.